

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců [redacted] a Mgr. Martina Lachmanna v právní věci

žalobce: pprap. [redacted]
bytem [redacted]
zastoupeného [redacted], advokátem,
sídlem třída [redacted]

proti

žalovanému: První náměstek policejního prezidenta
sídlem [redacted]

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2015, čj. PPR-23982-27/ČJ-2014-990131

takto:

- I. Rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 10. 6. 2015, čj. PPR-23982-27/ČJ-2014-99, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 13 200 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce [redacted], advokáta.

Odůvodnění:

I. Shrnutí průběhu řízení a žalobní argumentace

1. První náměstek policejního prezidenta (dále jen „**žalovaný**“) k odvolání žalobce změnil rozhodnutí ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby ve věcech služebního poměru (dále jen „**správní orgán prvního stupně**“) ze dne 18. 11. 2013, číslo 1865/2013 (dále jen „**Prvostupňové rozhodnutí**“), tak, že „podle § 125 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „**zákon o služebním poměru**“) a s odkazem na § 54, § 62, § 126 a § 207 odst. 1 téhož zákona zamítl žalobcovu žádost o doplatek služebního příjmu za nařízenou službu přesčas v důležitém zájmu služby konanou podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru od 1. 7. 2009 do 6. 12. 2013 nejvýše v rozsahu 150 hodin v každém uvedeném kalendářním roce. Ve vztahu k nařízené službě přesčas konané podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v každém kalendářním roce od 1. 7. 2009 do 6. 12. 2013 se přitom žalovaný dovolal podle § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru práva promlčení, protože lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí podle § 207 odst. 1 téhož zákona 3 roky a tato lhůta marně uplynula. K nařízenému výkonu služby přesčas ve dnech 30. 1. 2013 v rozsahu 13 hodin, 15. 2. 2013 v rozsahu 7 hodin, 22. 3. 2013 v rozsahu 6 hodin a 6. 12. 2013 v rozsahu 8 hodin byl povolán v době trvání služební pohotovosti nařízené v důležitém zájmu služby podle ustanovení § 62 zákona o služebním poměru a za tuto vykonanou službu byl mu již přiznán a vyplacen služební příjem podle § 126 odst. 3 zákona o služebním poměru.“ Výrokem č. II žalovaný žalobci nepřiznal nárok na náhradu nákladů řízení.
2. Žalobce v obsáhlé žalobě nejprve popsal průběh dosavadního řízení a formuloval obecné námitky nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, nedostatečně zjištěného skutkového stavu, nesprávného právního názoru žalovaného a porušení příslušných procesních předpisů a rekapituloval dosavadní judikaturu správních soudů k této problematice.
3. Konkrétně uvedl, že byl příslušníkem Policie České republiky ustanoveným na služební místo vrchní asistent s hodností praporčík u Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby, později přejmenovaného na odbor ochrany objektů zvláštního významu, 1. oddělení, 4. skupina (dále též „**útvar**“). Příslušníkům byl předán vždy roční plán služby a vyznačenými dny služby. Jedna služba vždy činila 24 hodin, pokud nešlo o výcvik; žádný další rozpis služby příslušníci nedostali. Veškerá služba přesčas, která příslušníkům vznikala, byla sloužena v jiných skupinách. Za celou dobu služby nenastala žádná mimořádná událost (např. nenastoupení střídajícího příslušníka či ohrožení objektu), která by odůvodňovala prodloužení služby. Tato roční služba byla dále doplňována přesčasovou službou, která ovšem sloužila k zajištění zcela běžných úkolů. Vzhledem k tomu, že na výše specifikovaném útvaru existoval a existuje dlouhodobý personální podstav, příslušný služební funkcionář vzniklou situaci podle žalobce řešil nařizováním a plánováním služby přesčas. Do konce roku 2013 byl příslušníkům sdělován plán služby na celý rok, od 1. 1. 2014 pouze na měsíc, z čehož vyplývá, že u daného útvaru byla služba plánována a nařizována na celý kalendářní rok v souladu s § 53 odst. 3 písm. b) zákona o služebním poměru. Podle tohoto ustanovení „*při nerovnoměrném rozvržení doby služby se rozvrhne doba služby tak, aby průměrná doba služby za období 3 kalendářních měsíců a v odůvodněných případech za období kalendářního roku nepřesáhla základní dobu služby v týdnu*“.

Z uvedeného vyplývá, že tzv. srovnávacím obdobím, kdy mohla být vykompenzována služba přesčas, byl celý kalendářní rok.

4. Žalobce dále uvedl, že správní orgán prvního stupně žalobcovu žádost o doplacení služebního příjmu za službu přesčas zákonem zamítl s odůvodněním, že žalobci náleží náhrada za službu přesčas pouze v případě, že by počet jím odpracovaných hodin přesčas přesahoval 150 hodin. Žalobce v žádosti uvedl, že mu byla služba nařízena přesčas v rozporu se zákonem, neboť nebyly splněny zákonné limity dle § 54 odst. 1 a § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru. Tento názor žalobce odůvodnil rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 8. 2010, čj. 10 A 34/2010 - 28, či rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 Ads 151/2011 a 4 Ads 11/2013, podle nichž je pro nařízení služby přesčas třeba splnit kumulativně tyto podmínky: 1) důležitý zájem služby, 2) výjimečnost služby přesčas, 3) její odůvodnění a 4) maximální rozsah 150 hodin v kalendářním roce.
5. Judikatura se dále podle žalobce shoduje, že za splnění podmínky výjimečnosti nelze považovat řešení nedostatečného personálního obsazení příslušného útvaru, tím méně pokud se jedná o dlouhodobý a vědomý přístup žalovaného k řešení personálních otázek. Řádné zdůvodnění plánované služby přesčas nadto podle žalobce služebním funkcionářům ukládá rozkaz č. 45/K uvedený v závěru č. 5 porady policejního prezidia s řediteli Policie ČR ze dne 17. 5. 2007. Žalobce rovněž zdůraznil, že v souladu s výše uvedenou judikaturou Nejvyššího správního soudu má žalovaný povinnost vymezit konkrétní důvody pro nařizování jednotlivých služeb přesčas a pokud takové konkrétní důvody nedohledá nebo zjistí, že ve světle judikatury správních soudů nepostačovaly pro nařízení služby přesčas, přizná žalobci za každou neoprávněnou hodinu služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce plnění uvedené v § 125 odst. 1 větě druhé zákona o služebním poměru.
6. Žalobce namítal, že Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť se žalovaný nevypořádal s žalobcovými tvrzeními (zejména ohledně personálního podstavu a rozporu uplatněné námitky promlčení ze strany žalovaného s dobrými mravy) a důkazními návrhy. Šlo především o doložení plánů služeb, výkazů odpracovaných hodin, údaje o obsazenosti útvaru, dopisu vedoucích skupin ze dne 9. 12. 2013, zápisu ze štábu č. 4 z roku 2012 a svědeckých výpovědí svědků V. [REDAKCE] a Z. S. Závěry žalovaného podle žalobce mnohdy postrádají logické odůvodnění, řada z nich postrádá oporu ve spisu, z důkazních materiálů nejsou vyvozeny žádné závěry. To platí rovněž i pro konstatování záznamu z porady s plk. [REDAKCE], kde cca hodinu a půl trvající záznam žalovaná účelově shrnuje do několika vět, které ovšem nevystihují celé jednání bezpečnostního sboru a část jej úmyslně opomíjí.
7. Nepřezkoumatelným je podle žalobce Napadené rozhodnutí v části argumentace týkající se formálních náležitostí elektronického rozhodnutí, „přednastaveného rozhodnutí“ o zamítnutí žádosti příslušníků či srovnávacího období. Podle žalobce chybí ve spisu i podklady k závěrům žalovaného o míře obsazenosti služebních míst ÚOÚČ, o čerpání finančních prostředků na proplacení nařízené služby přesčas, počtu hodin, kdy byly přesčasy nařízeny.
8. Nepřezkoumatelnost namítl žalobce i z důvodu vnitřní rozpornosti stran otázky doložení kopií knih na objektu. Nepřezkoumatelnost Napadeného rozhodnutí dále dle žalobce

spočívá v tom, že se žalovaný nevypořádal se všemi skutečnostmi, a to zejména s personálním podstavem útvaru. Ačkoliv ustálená judikatura považuje personální podstav za důležitou okolnost pro hodnocení zákonnosti nařízení služby přesčas, žalovaný tuto okolnost zcela přehlédl. Žalovaný se tedy z rozhodnutí soudů zaměřil pouze na část, která mu určuje odůvodnit nařízení služby přesčas, a nezabýval se soudními závěry ohledně personálního podstavu. Ve spisu tak nejsou doloženy informace (i přes důkazní návrhy žalobce) o tom, že personální situace u útvaru byla zcela nedostatečná. Žalovaný se nevypořádal ani s tím, že u útvaru bylo vykazováno značné množství hodin přesčas v roce (v rádech statisíců), a že i samotný útvar se vyjádřil tak, že službou přesčas uspořil značné množství finančních prostředků (v rádech milionů korun). Za nepřezkoumatelné označil žalobce rovněž nevypořádání vznesené námitky nemravnosti promlčení.

9. Dalšími námitkami žalobce poukazoval na to, že žalovaný nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, protože si neopatřoval potřebné doklady, a to především ohledně otázky personálního podstavu. Tím porušil podle žalobce § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru.
10. Žalobce k tomu dále uvedl, že podle dostupných údajů zpracovaných Policií České republiky měl útvar k 1. 1. 2012 personální podstav oproti plánu - 73 příslušníků a k 1. 1. 2014 -78 příslušníků. Žalobce rovněž zmínil zápis ze štábu č. 4/2012 ze dne 6. 2. 2012, dle něhož „v roce 2011 bylo policisty a zaměstnanci ÚOÚČ OS odslouženo a odpracováno 134 451 hodin přesčas neplacených a 252 908 hodin placených, tj. průměr na jednoho pracovníka činí 285 hodin ročně. Pokud převedeme uvedený počet přesčasových hodin na potřebný počet pracovníků, dospějeme k číslu 198, o které je poddimenzován náš útvar. Za nařízené přesčasy bylo uhrazeno cca 40 300 000 Kč. U útvaru již v průběhu roku 2008 a 2011 byla realizována nařízená úsporná opatření (...) současně útvaru bylo v roce 2010 systemizačním opatřením odebráno 51 SSM policistů (...)“. Z uvedeného prohlášení samotného útvaru přitom vyplývá, že skutečný personální podstav je mnohem vyšší než plánovaný podstav. Čísla uvedená v tabulkách ke dni 1. 1. 2012 a 1. 1. 2014 dokreslují personální podstav, ten je však tabulkový a neodráží skutečný personální podstav, který se odvíjí od skutečné potřeby závislé na množství potřeby služby přesčas. Skutečnou potřebu služby přesčas žalovaný podle žalobce zastírá. Pokud by tak neučinil, pak by do spisu doložil výkazy odpracovaných hodin (za měsíc celé skupiny – tyto formuláře příslušníci podepisovali). Z těchto dokumentů vyplývá podle žalobce značné množství potřeby služby přesčas v rámci stovek hodin služby přesčas v měsíci. Žalovaný rovněž odhlíží od skutečnosti, že se početní stavy u Útvaru snižovaly, což bylo úsporné opatření ministerstva a celé vlády. To, že služba přesčas je úsporným opatřením, vyplývá i ze Štábu a vyplývá i z výkazu odpracovaných hodin. Personální podstav však podle žalobce není důvodem pro nařízení služby přesčas.
11. Dále žalobce namítl, že žalovaný si při zjišťování skutkového stavu opatřoval písemná stanoviska od odpovědných služebních funkcionářů a vedoucích (viz písemné vyjádření [redacted], [redacted] a [redacted]), aniž žalobci umožnil položit jim otázky a ovlivnit rozsah zjišťovaných skutečností. Dle názoru žalobce měl žalovaný tyto osoby vyslechnout jako svědky a v opačném případě zkrátil žalobce na jeho právech a porušil § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru. Pokud žalovaný odkázal na § 180 odst. 2 téhož zákona, který umožňuje správnímu orgánu uvážit, jakou formu důkazu zvolí, žalobce

konstatoval, že je třeba při zjišťování skutkového stavu věci vycházet především z „nejbližších důkazních prostředků navíc prováděných za účasti účastníka řízení“.

12. Žalobce dále poukázal na skutečnost, že tabulka Analýza služby přesčas obsahuje nepodložené a tedy nepřezkoumatelné údaje (např. doklady o neschopnosti ke službě v roce 2013). Dle žalobce byly tyto údaje dodatečně zpracovány a pravděpodobně i upraveny, neboť v kopiích knih služeb jsou napsány záznamy jinou rukou a jinou propiskou a sám senát poradní komise zjistil nedostatky v původním odůvodnění služby přesčas.
13. Žalovaný proto podle žalobce nepostupoval dle § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru, podle kterého je ze zákona povinen zjišťovat všechny skutečnosti rozhodné pro vydání rozhodnutí a zabývat se jimi. Žalobce poukázal na to, že žalovaný neopatřoval sám z úřední činnosti potřebné podklady ke zjištění důvodů služby přesčas a nevypořádal se s návrhy žalobce, které měly prokázat rozpor nařízené služby přesčas se zákonem.
14. Nadto žalovaný požadoval po žalobci předložit dokumenty, které má sám k dispozici, a opatřit informace, které znal z úřední činnosti. V možnostech žalobce však není tyto skutečnosti prokázat. Žalobce je přesvědčen, že žalovaný nařizoval nezákonně rovněž služební pohotovost. Žalobce zdůraznil, že žalovanému je známo, že 1) účel § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru ztratil své opodstatnění, 2) u útvaru je dlouhodobý personální podstav, 3) u tohoto útvaru dochází k nařizování služby přesčas i z úsporných důvodů, 4) ke službě přesčas a jejímu proplácení je přistupováno u útvaru různě (některá oddělení službu proplácejí, jiná nikoliv). Všechny tyto skutečnosti zakládají nezákonnost nařízení služby přesčas.
15. Žalovaný dále dle žalobce nepřihlédl k trvalému úkolu policejního prezidenta č. 86/K z roku 2007, kterým bylo všem služebním funkcionářům stanoveno, aby zabezpečili cílový stav, dle něhož bude přesčasová práce z 50 % hrazená. Žalovaný takto postupoval jen u některých příslušníků útvaru a jeho chování vykazuje známky diskriminace. Žalobce dodal, že žalovaný službu přesčas proplácel pouze u nečekaných akcí (např. státního pohřbu prezidenta [REDAKCE] či při návštěvě prezidenta Ruské federace [REDAKCE]) a u dlouhodobě plánovaných událostí nikoliv.
16. Žalobce dále poukázal na to, že ze záznamu z porady s plk. [REDAKCE] je zjevné, že služba přesčas není v naprosté většině případů používána z nahodilých důvodů, ale z důvodu personálního podstavu. Obsah porady se svědkem [REDAKCE] je podle žalobce žalovanému znám z jiných obdobných řízení, porada se týkala pouze systému plánování a nařizování služby přesčas a nebyly na ní projednány žádné bezpečnostní akce. K pořizování záznamu z porady se žalobce dovolává § 88 občanského zákoníku, neboť žalobce pro obranu svých práv nemá jinou možnost, než si tyto porady nahrávat. Žalovaný rovněž nepřihlédl k tomu, že veškerá přesčasová služba v roce 2007 byla proplácena a v roce 2008 byla tato služba u některých příslušníků útvaru proplácena v poměru 50:50.
17. Žalobce k meritu věci namítl, že nařízená a odsloužená služba přesčas do limitu 150 hodin mu byla stanovena v rozporu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Zopakoval, že služba přesčas má výjimečný charakter, což ostatně vyplývá i ze stanoviska Policejního prezidia č. j. S-350/PR-2007. Z něj je podle žalobce patrné, že služba přesčas nesmí být

plánována předem tak, aby se stala pravidelnou součástí doby služby, musí k ní docházet sporadicky, jinak je nařizována v rozporu se zásadami stanovenými zákonem a obdobnou praxí nelze v rámci útvarů Policie ČR nadále uplatňovat.

18. Ke konkrétním důvodům nařízení služby přesčas žalobce dodal, že žalovaný neposuzoval předpoklady důležitého zájmu služby a výjimečnosti. U odůvodnění nařízení služby přesčas do limitu 150 hodin v roce 2010 až 2013 nelze seznat, za jakého konkrétního příslušníka žalobce sloužil službu přesčas. Pokud jde o údajnou kumulaci důvodů, tato kumulace byla způsobena personálním podstavem, kdy za příslušníky čerpající dovolenou sloužili jiní příslušníci přesčas. Tento postup je však nepřijatelný a v rozporu se zákonem. Dle žalobce není relevantním důvodem nařízení služby přesčas dovolená, ozdravný pobyt, ani zdravotní neschopnost či jiné déle trvající překážky jiných příslušníků. Žalobce znovu odkázal na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích čj. 10 A 34/2010 - 28, podle něhož je možné službu přesčas nařídit např. v případě momentální indispozice či absence některého z příslušníků, ovšem nesmí se jednat o dlouhodobé až trvalé nahrazování nedostatku osob zvýšenými nároky. Do spisu bylo přitom založeno několik dokumentů, ze kterých vyplývá, že překážka v práci byla vedoucím příslušníkem či služebnímu funkcionáři známa s několikadenním předstihem (např. darování krve) a v takovém případě bylo možné tomuto příslušníku změnit službu v souladu s § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru. Žalobce zopakoval, že i při čerpání „mimořádné“ dovolené musí mít útvar rezervního příslušníka a vedoucí příslušník má možnost tuto dovolenou neudělit.
19. Žalobce též odkázal na podmínky pro udělení dovolené § 66 odst. 1 zákona o služebním poměru. Je toho názoru, že důležitý zájem služby je upřednostněn před dovolenou příslušníka. Služební funkcionář by tedy měl dovolenou nařizovat v situaci, kdy bude služba zajištěna řádnou službou. Žalobce v této souvislosti poukázal na upřednostňování některých příslušníků, kterým je schvalována dovolená, zatímco jiným je nařizována práce přesčas. Pokud žalovaný tvrdil, že dovolená byla nařizována z jiných důvodů (např. úmrtí v rodině příslušníka), pak podle žalobce patrně obchází zákon, neboť dovolenou uděluje tam, kde má být použito jiného institutu, např. služebního volna z důvodů překážek na straně příslušníka. K plánování dovolených žalobce dodal, že plány dovolených nikdy plně nevyčerpávaly dovolenou všech příslušníků.
20. Ohledně bezpečnostních akcí vykonávaných kvůli zasedání Vlády ČR, Senátu či Poslanecké sněmovny žalobce zdůraznil, že se jedná o standardní činnost útvaru a nikoliv o mimořádnou situaci. Stejně tak ani dlouhodobé pracovní neschopnosti nemohly být podle žalobce důvodem pro nařízení služby přesčas; pakliže byla služba přesčas nařízena z důvodu pracovní neschopnosti, mohlo tak být učiněno pouze na jejím začátku, nikoliv však už v průběhu jejího dalšího trvání.
21. Žalobce poukazoval na to, že z knih služeb nevyplývají důvody nařízení služby přesčas, ani skutečnost, za koho žalobce sloužil. Upozornil, že dokumenty, které důvody nařízení služby přesčas obsahují, byly vytvořeny ve stejný den a nejednalo se o statistiky či vytištěné dokumenty ze systému; správnost a úplnost takto vytvořených dokumentů proto nelze podle žalobce posoudit. Pokud jde o systém EKIS, má žalobce za to, že tato evidence není původním a nezpochybněným dokladem. Praxe u útvaru podle žalobce byla taková, že běžná služba mohla a byla měněna tak, že v průběhu běžné služby došlo bez vědomí příslušníka k její změně na službu přesčas. Pokud tedy svědek [REDAKCE] uvedl, že příslušníci

podepisovali rozkaz k nařízení služby přesčas, pak žalovaný měl zajistit veškeré dokumenty, na nichž měl být podpis žalobce.

22. Žalobce dále uvedl, že celý systém služby je nastaven stejně a je použitelný pro všechny útvary žalovaného. Žalovaný však dle žalobce zcela opomíjí skutečnost, že u uvedeného útvaru docházelo k nařizování služby přesčas řádově až ve statisících hodin, přičemž žalobce si kladl otázku, jak je možné, že k tomu dochází každý rok od roku 2007. Vedoucí příslušníci neřeší podle žalobce dlouhodobé nároky příslušníků v plánech, ale řeší je ze služby na službu. V takovém případě vedoucí příslušníci zjišťují, že nemají dostatek příslušníků, a proto jim nařizují službu přesčas. Dochází tak k tomu, že se řeší pouze zajištění služby, aniž by byly nároky příslušníků předem zohledňovány. To vyplývá i ze svědeckých výpovědí V. [REDAKCE] a Z. S., k nimž žalovaný podle žalobce vůbec nepřihlíží.
23. Žalobce poté poukázal na konkrétní data služeb – ve dnech 20. 2. - 21. 2. 2011, 17. – 18. 3. 2011, 23. 3. 2011, 27. 3. – 28. 3. 2011, 31. 5. 2011, 1. 6. 2011, 5. 6. – 6. 6. 2011, 21. 6. 2011, 29. 7. 2011, 11. 1. 2012, 21. 3. 2012, 25. 4. 2012, 13. 6. 2012, 14. 6. 2012, 20. – 21. 1. 2012, 10. – 11. 3. 2012, ve dnech 9. – 10. 4. 2012, 24. – 25. 5. 2012, ve kterých byl přesvědčen, že podmínky na službu přesčas nebyly splněny. Poté poukázal na to, že oficiální evidence EKIS WEB vykazuje nesrovnalosti, z nichž podle žalobce vyplývá, že žalovaný mění část běžné služby na službu přesčas.
24. Žalobce konečně dalšími námitkami poukázal na nesprávnost námítky promlčení a rozpor této námítky s dobrými mravy. Poukazoval na to, že příslušníkům byla plánována služba na celý kalendářní rok, a proto mohla být případná služba přesčas zohledněna v celém kalendářním roce dle § 53 odst. 1 písm. b) zákona o služebním poměru. Žalobce přitom poukazoval na konkrétní důvody, pro které byl přesvědčen o rozporu námítky promlčení s dobrými mravy. Žalobce v této souvislosti mj. poukazoval na to, že příslušníci byli zastrašováni ze strany ředitele útvaru, aby žádosti o proplácení nepodávali.

II. Vyjádření žalovaného

25. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 26. 10. 2015 nesouhlasil s námitkou nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci s tím, že do spisového materiálu byla doplněna většina dokladů požadovaných žalobcem, přičemž u dokladů, které nemohly být do spisové dokumentace zařazeny, byla tato skutečnost podle žalovaného náležitým způsobem zdůvodněna.
26. Dle žalovaného rovněž nelze přisvědčit tvrzení žalobce, že se žalovaný nevypořádal s důkazními návrhy žalobce. Žalovaný uvedl, že s otázkou tvrzeného podstavu se vypořádal na str. 8 Napadeného rozhodnutí, s námitkou porušení dobrých mravů na str. 6 a 20 Napadeného rozhodnutí, s plány služeb na str. 7 a 8 Napadeného rozhodnutí, s výkazy odsloužených hodin na str. 13 rozhodnutí, s dopisem ředitele ze dne 9. 12. 2013 se žalovaný vypořádal na straně 10 Napadeného rozhodnutí, se zápisem ze štábu č. 4 z roku 2012 na straně 9 Napadeného rozhodnutí, s audiozáznamem z porady s plk. [REDAKCE] na straně 6 Napadeného rozhodnutí, s výslechy služebních funkcionářů na str. 6 a 9 Napadeného rozhodnutí.

27. K žalobcem namítanému „plánu služeb“ žalovaný uvedl, že nejde o plán služeb, ale o zpracovaný roční výhled cyklu organizačních jednotek - služebních skupin. Uvedený výhled dává základní dispoziční informaci jednotlivým vedoucím i příslušníkům o předpokládaném průběhu služeb a volna, tj. střídání výkonu služby jednotlivých příslušníků. Jde o orientační materiál pro vedoucí skupin a příslušníky, kteří se mohou rámcově seznámit, kdy budou nastupovat do výkonu služby. Podle žalovaného se jedná o ideální přehled, který může být kdykoliv v průběhu roku změněn v návaznosti na změněnou bezpečnostní situaci nebo v návaznosti na bezpečnostní akce, na kterých se skupiny podílejí. Tento pomocný materiál vedoucího skupiny nepodléhá podle žalovaného evidenci ani archivaci a je možno ho kdykoli skartovat, např. při změně potřeby střídání jednotlivých skupin. V současné době přitom vedoucí přehled střídání cyklů skupin vytváří nejvýše na 3 měsíce. Ve vztahu k nařizování služby přesčas jsou přehledy cyklů výkonu služby služebních skupin podle žalovaného irelevantní, neboť se výkonu služby přesčas nedotýkají.
28. Žalovaný dále konstatoval, že žalobce v žalobě dezinterpretuje § 53 odst. 3 písm. b) zákona o služebním poměru – žalovanému není zřejmé, proč by mělo být s ročním předstihem dáno příslušníkovi na vědomí, ve které dny bude vykonávat službu. Uvedené ustanovení se však ani okrajově netýká služby přesčas, neboť upravuje toliko způsob, jakým má být služba rozvrhována. Není zřejmé, jak žalobce dospěl k závěru, že pouze zpracování ročního plánu služby je v souladu s § 53 odst. 3 písm. b) zákona o služebním poměru.
29. K námitce, že do spisového materiálu nebyly doloženy originály knih služeb v objektu s tím, že není patrné, proč tento návrh na provedení důkazu nebyl akceptován a proveden, žalovaný uvedl, že ze str. 7 a 8 Napadeného rozhodnutí zcela jednoznačně vyplývají důvody, pro které nebylo možné do spisového materiálu doložit originály těchto knih. Žalovaný uzavřel, že se tedy s důkazními návrhy žalobce v odůvodnění Napadeného rozhodnutí dostatečným způsobem vypořádal.
30. Žalovaný dále nesouhlasil s tvrzením žalobce, že v útvaru existuje dlouhodobý personální podstav. Žalobcova skupina byla v dotčeném období obsazena z 98 %. Při tak velkém útvaru není možné dosáhnout 100 % obsazenosti, přijímací řízení na obsazení volných míst trvá několik měsíců a na pokles příslušníků nelze reagovat ze dne na den. S odkazem na obsazenost útvaru nelze podle žalovaného souhlasit s tím, že služba přesčas byla nařizována jako úsporné opatření; na běžný výkon služby byl dostatečný počet příslušníků.
31. Podle žalovaného je žalobcova citace trvalého úkolu policejního prezidenta č. 86/K z roku 2007 vytržena z kontextu. Žalobcem uvedený postup je myslitelný pouze v případě odsloužených přesčasů nad hranicí 150 hodin. Z ustanovení § 125 zákona je patrné, že příslušník má nárok na náhradní volno za každou hodinu služby přesčas nad 150 hodin v kalendářním roce. Nebude-li mu náhradní volno přiznáno (v ustanovení uvedené době), má příslušník nárok na finanční kompenzaci. Pokud tedy bylo uvedeno, že služba přesčas bude z 50 % proplácena, jednalo se pouze o hodiny odsloužené nad rámec 150 hodin.
32. Podle žalovaného není pravdou, že podle odůvodnění Napadeného rozhodnutí žalobci náleží náhrada za službu přesčas pouze v případě, že by počet jím odsloužených

přesčasových hodin byl v rozsahu přesahujícím 150 hodin, jak uvádí žalobce v žalobě. Žalovaný pouze v rozhodnutí odkázal na příslušná ustanovení zákona o služebním poměru dopadající na projednávanou věc, zároveň se však v odůvodnění podrobně zabýval s jednotlivými hodinami přesčas vykonanými žalobcem v dotčeném období a ve světle judikatury správních soudů uvedl konkrétní důvody, pro které byla služba přesčas nařízena (v tomto směru žalovaný odkázal na str. 14 až 18 Napadeného rozhodnutí). Veškeré hodiny přesčas byly žalobci podle žalovaného nařízeny v důležitém zájmu služby ve smyslu § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru a judikatury správních soudů. Nelze proto podle žalovaného přistoupit na názor žalobce, že služba přesčas byla nařizována z důvodu personálního podstavu anebo úsporných opatření.

33. Nad rámec uvedených konkrétních důvodů žalovaný poukázal na skutečnost, že model systemizace služebních míst a vlastní činnosti odboru, oddělení i skupiny, kde byl žalobce zařazen, je od systemizace a modelu a činnosti operačního střediska dosud řešeného soudy odlišný (zde nelze souhlasit s názorem žalobce, že celý systém služby je nastaven stejně) a od toho se odvíjí i názor na výkon služby přesčas, což ovšem neznamená, že pravidla pro nařizování služby přesčas do 150 hodin nastavená soudy nelze nebo nebude možno akceptovat. Z rozdílnosti v plnění úkolů je dle žalovaného evidentní, že operační střediska pracují se stabilním počtem příslušníků, který není potřeba ani v mimořádných situacích měnit, a je tedy evidentní, že počty míst mohou být nastaveny i s přihlédnutím k předem známým potřebám zastupování jako např. čerpání řádných dovolených podle plánu. V případech, kdy žalobce vykonával službu přesčas za nepřítomné příslušníky, byla podle žalovaného převážným důvodem kumulace nepřítomnosti několika příslušníků v jeden den nebo mimořádnost požadavku jiného příslušníka na udělení dovolené, která nebyla předem plánována. Je zde třeba brát zřetel i na běžné lidské a rodinné potřeby, které nelze předem plánovat. Z doložených dokumentů je dle žalovaného zřejmé, že dovolené příslušníků uvedené v analýze služby přesčas předem plánovány nebyly.
34. Z odůvodnění Napadeného rozhodnutí je dále dle žalovaného zřejmé, že žalobci byla podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru nařízena služba přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce v důležitém zájmu služby. Tato skutečnost byla v rozhodnutí podle žalovaného řádně zdůvodněna. Při udělení jakékoli řádné dovolené nebo při déletrvající absenci v útvaru není podle žalovaného nezbytné jinému příslušníkovi pro vykrytí služeb těchto příslušníků vždy nařídit službu přesčas. Tyto případy jsou primárně pokryty běžnou službou a k nařizování služby přesčas dochází pouze ve výjimečných případech. Žalovaný poznamenal, že s tím, že příslušníci budou čerpat řádnou dovolenou a jiné nároky vyplývající ze zákona o služebním poměru, samozřejmě počítá, nelze však dle něho vycházet z ideálního modelu, kdy se absence jednotlivých příslušníků budou vzájemně střídát. Dále pak podle žalovaného k nařizování služby přesčas dochází za mimořádných bezpečnostních situací, kdy je nezbytné nárazově zajistit větší počet příslušníků. Mít v záloze „rezervy“ neboli „vykryvající“ příslušníky na vykryvání jakýchkoli situací, aby vůbec nedocházelo k nařizování služby přesčas, není podle žalovaného reálně možné, neboť by pro tyto příslušníky nebylo při plnění běžných úkolů za přítomnosti běžného počtu příslušníků využití.
35. Žalovaný rovněž poukázal na to, že nastavené počty systemizovaných služebních míst v systemizaci plánovaných míst organizačních jednotek útvaru jsou stanoveny tak, aby v

běžném výkonu služby nemusela být nařizována služba přesčas za nepřítomné příslušníky, pokud není předkročena optimálně nastavená hranice zastupitelnosti. V okamžiku, kdy se krátkodobě, neočekávaně a výjimečně změní běžné podmínky výkonu služby, jde podle žalovaného o vybočení z normálu. Z toho lze dle přesvědčení žalovaného dovodit, že nařízení služby přesčas, které řeší krátkodobý, neočekávaný výpadek příslušníka, nelze zaměňovat za trvalé nahrazování nedostatku příslušníků ve výkonu služby. Situace při ochraně objektů zvláštního významu se dle žalovaného může velice rychle měnit a je nutno na ni adekvátně reagovat, neboť důležitým zájmem je v tomto případě ochrana objektu zvláštního významu před napadením a ochrana chráněných osob, které se v něm pohybují. Uvedenou situaci mohou vyvolávat mimo jiné i bezpečnostní akce *ad hoc* na základě požadavku na zajištění nečekané návštěvy, jednání ústavních činitelů apod. Za stavu, kdy jsou uděleny řádné dovolené, služební volna nebo volna z důvodů důležitých osobních překážek více příslušníkům, to podle žalovaného ještě neznamená, že není možné službu zajistit příslušníky v běžném výkonu služby. Hranici, kdy dochází k vybočení z řádného výkonu služby, musí podle žalovaného posoudit vedoucí skupiny na základě osobních znalostí a zkušeností a v nezbytném případě může nařídit výkon služby přesčas v důležitém zájmu služby. Pokud je nepřítomno několik příslušníků, nemusí jít podle žalovaného ještě o vybočení z běžného výkonu služby, a naopak v některých případech může i nepřítomnost jednoho příslušníka být mimořádným a nenadálým vybočením, pro které je nutno nařídit výkon služby přesčas podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Podle žalovaného vždy závisí na situaci v konkrétním čase, kterou musí vyhodnotit a posoudit vedoucí skupiny nebo vyšší služební funkcionář, který vyhláší bezpečnostní akci. Skutečnost, že je v útvaru evidováno značné množství nařízených hodin přesčas, vyplývá podle žalovaného zejména z toho, že je v útvaru zařazeno cca 1 200 příslušníků. K tomu, aby útvar vykazoval v součtu více než tisíc nařízených přesčasových hodin, podle žalovaného postačuje, aby byla každému příslušníkovi zde zařazenému nařízena pouhopouhá jedna hodina služby přesčas.

36. Žalovaný dále odmítl tvrzení žalobce, že jsou důvody nařízení služby přesčas dovozovány dodatečně a dodatečně přizpůsobovány a že není možné zjistit, ze kterého důvodu příslušník sloužil službu přesčas. Má-li být získán dokument, který bude odrážet zjištěné skutečnosti (v této souvislosti např. analýza služby přesčas), je podle žalovaného nezbytné takový dokument vytvořit, protože dříve neexistoval. Jednotlivé položky z takového dokumentu nicméně podle žalovaného mají oporu v nashromážděném spisovém materiálu.
37. K námitce zastrašování a nesprávného informování žalovaný konstatoval, že uvedené tvrzení není podloženo žádnými hodnověrnými důkazy, které by uvedené jednání potvrzovaly. O neudržitelnosti zavádějícího a zkreslujícího sdělení žalobce svědčí podle žalovaného jednak informace podávané příslušníkům odborovými organizacemi v útvaru, rozebírání uvedené problematiky v médiích a v neposlední řadě právní gramotnost příslušníků. Současně zmiňovanému nátlaku na příslušníky neodpovídá podle žalovaného skutečnost, že žalobci po podání předmětné žádosti byly i nadále udělovány finanční odměny za velmi dobrý výkon služby. Žalovaný zároveň poukázal na to, že konkrétně dopisem ředitele útvaru ze dne 9. 12. 2013 adresovaným příslušníkům a zaměstnancům útvaru nemohl být žalobce zastrašován už z toho důvodu, že podání jeho žádosti o doplacení služebního příjmu za službu přesčas časově předcházelo tomuto dopisu ředitele útvaru. Dodal, že citovaná pasáž předmětného dopisu je žalobcem vytržena z kontextu,

aby navozovala dojem, že se týká nařizování služby přesčas. Ředitel útvaru v dopisu podle žalovaného shrnul hodnocení služebního funkcionáře za uplynulý rok 2013 a na jeho základě vyslovil vysokou spokojenost s dosaženými výsledky a vyjádřil poděkování příslušníkům a zaměstnancům za vynikající výkon služby a práce v roce 2013. Ředitel útvaru se jen okrajově zmínil v jedné větě, že není spokojen se skutečnostmi, se kterými se dříve vůbec nesetkal, tj. od najímání si advokátů takzvanými „hodináři“, přes smyšlená čerpání ošetřování člena rodiny a další výmysly a neustálá nespokojenost se vším a všude. Uvedený dopis byl podle žalovaného volně přístupný každému příslušníkovi útvaru. Zároveň nelze seznat, že skutečnosti obsažené v dopisu vedoucích skupin z dubna 2014 (tj. opět po podání žádosti žalobce o proplacení přesčasových hodin), který se týkal plánované reorganizace, mohly mít dopad na podání žádosti žalobce. Uvedený dopis se podle žalovaného žádosti podané žalobcem nedotýká, nadto se v dopisu hovoří o stížnostech na přesčasovou práci, a nikoli o žádostech o doplacení služebního příjmu za služby přesčas.

III. Replika žalobce

38. Žalobce v replice ze dne 7. 12. 2015 setrval na své žalobní argumentaci.
39. Uvedl, že Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné rovněž z toho důvodu, že není dostatečně odůvodněn výrok rozhodnutí, a to změna výroku. Z tohoto odůvodnění není dle žalobce patrné, z jakých důvodů žalovaný měnil rozhodnutí. Žalobce s poukazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2008, čj. 2 As 20/2008 - 73, uvedl, že změna výroku Napadeného rozhodnutí nebyla žalovaným podpořena výkladem důkazního ani právního stavu a není zřejmé, z jakého důvodu k této změně došlo.
40. Žalobce dále uvedl, že skutečným primárním důvodem pro nařízení služby přesčas je nedostatečný personální podstav celého útvaru, přičemž v minulosti bezpečnostní sbor nezastíral, že služba přesčas je nařizována z personálních důvodů, jak je soudu podle žalobce známo z úřední činnosti. Žalovaný v žalobcem označených řízeních nezastíral, že služba přesčas byla nařizována z důvodu nedostatečného personálního podstavu a sděloval, že důvody služby přesčas není třeba odůvodňovat a evidovat, tj. že taková evidence neexistuje. Po vydání rozhodnutí Nejvyššího správního soudu se pak žalovaný podle žalobce snaží tento podstav zastřít účelově dokládány důvody. Žalovaný přitom podle žalobce lživě překrucuje některé skutečnosti, jak je tomu např. v případě plánů služeb, které byly příslušníkům rozdávány, jak podle žalobce potvrzují výpovědi svědků v jiných řízeních. Žalobce poznamenal, že toto „operativní“ řešení plánování teprve zohledňovalo dovolené, školení, ozdravné pobyty apod. ostatních příslušníků. V současnosti se přitom žalovaný podle žalobce brání tím, že se jedná o „pomocné plány“ ročního výhledu cyklu střídání služebních skupin, pročez je otázkou, proč tyto plány byly příslušníkům dávány a proč příslušníci nebyli seznamováni s dalšími plány služeb. Žalovaným dodatečně vytvořené plány podle žalobce dříve neexistovaly a ani o nich nebyli příslušníci informováni. Ze strany žalovaného jde tedy podle žalobce o jakýsi pokus vyrobit důkazy, které by sloužily ke zneužívání služby přesčas ve prospěch sboru a na úkor příslušníků. Žalovaný by však měl podle žalobce vycházet z prvotních dokladů, které ovšem ve spisu chybí a žalovaný je ani nedohledává, a proto nelze ověřit správnost žalovaným dotvořených dokladů.

41. Žalobce dále poukázal na to, že rozdíl mezi skutečným stavem a tabulkovým stavem představuje cca 10-26 chybějících příslušníků, přičemž již toto množství chybějících příslušníků může značně ovlivnit nařizování služby přesčas a důvody této služby, čímž se však žalovaný nezabývá. Podle žalobce není logicky možné, aby personální podstav neměl vliv na nařízení služby přesčas a že služba přesčas byla nařízena z jiných důvodů. Podle žalobce je všeobecně známo, že služba přesčas byla i úsporným důvodem v rámci celého bezpečnostního sboru.
42. Žalobce označil za účelové tvrzení žalovaného, že když je u útvaru zařazeno 1 200 příslušníků, k součtu více než tisíc nařízených přesčasových hodin postačuje, aby každému příslušníkovi byla nařízena jedna hodina přesčas, s tím, že služba přesčas byla „výsadou“ pouze některých organizačních složek tohoto útvaru.
43. Žalovaný podle žalobce lživě uvádí, že „přehledy cyklů“ nesouvisí s nařizováním služby, neboť tyto byly příslušníkům oznamovány jako plán služby na kalendářní rok. Plán služby pro příslušníky byl podle žalovaného zpracován touto formou. Služba přesčas pak byla podle žalovaného příslušníkům nařizována mimo tento plán. Pro to, aby bylo možné posoudit, jakou službu je možno označit za službu přesčas a kterou za běžnou službu, je nutné ji podle žalobce porovnat podle prvotních plánů, které byly příslušníkům oznámeny před počátkem roku.
44. K poznámce žalovaného stran dezinterpretace ustanovení § 53 odst. 3 písm. b) zákona o služebním poměru žalobce zdůraznil, že nikdy neuvedl, že služba přesčas musí být oznámena s ročním předstihem; pouze poukázal na to, že v rámci jednoho kalendářního roku (tedy období, na které byla příslušníkům plánována a oznamována služba) je možné vyrovnat fond pracovní doby tak, aby nepřesáhl základní dobu služby v týdnu. O tom, že dojde k ohrožení plnění služby, podle žalobce věděli vedoucí příslušníci i služební funkcionáři více než tři dny dopředu, mohli tedy změnit celý plán služby tak, aby nedošlo ke službě přesčas (viz např. nařízené dovolené, ozdravné pobyty, dlouhodobé pracovní neschopnosti, apod.). Ke změně služby podle žalobce nikdy nedošlo a bezpečnostní sbor nařizoval službu tak, jak potřeboval vykrývat běžnou službu bez ohledu na to, zda se jednalo o naprosto standardní a dopředu známou situaci či o výjimečnou situaci. K žádné výjimečné situaci pak podle žalobce nedošlo. Veškerá služba přesčas byla žalobcem sloužena z důvodů, které byly žalovanému min. 3 dny dopředu známy.
45. Žalobce označil za nepravdivé tvrzení žalovaného, že tzv. objektové knihy nesouvisí s nařizováním služby přesčas. Sám žalovaný podle žalobce připouští, že do těchto knih se zapisují mimořádné události. Pokud došlo na objektu k mimořádné události, pak taková mimořádná událost může mít podle žalobce i odraz ve službě přesčas. Žalovaný se tak podle žalobce brání dokládat takové důkazy, které svědčí o tom, že k ničemu mimořádnému nedošlo a že *de facto* veškerá služba přesčas je službou běžnou postrádající prvky výjimečnosti, jako podmínku pro nařízení služby přesčas v souladu se zákonem.
46. K poukazu na personální podstav a nemožnost zajistit 100% personální obsazení útvaru žalobce odkázal na judikaturu, podle níž personální podstav není důvodem pro nařízení služby přesčas. Podmínky pro nařízení služby přesčas vyložené správními soudy jsou dle žalobce natolik obecné, že je lze užít pro jakýkoliv útvar nejen policie, ale i ostatních

bezpečnostních sborů. Údajná kumulace důvodů byla podle žalobce rovněž dopředu známa a dokonce i bezpečnostním sborem zapříčiněná. Žalovaný se přitom podle žalobce tímto účelovým pojmem snaží zakrýt skutečné důvody pro nařízení služby přesčas. Důvodem služby přesčas nemohou být podle žalobce ani dovolené, o nichž je předem známo, že jsou nárokem příslušníka. K bezpečnostním akcím žalobce doplnil, že je všeobecně známo, že veškerá návštěva (až na výjimky, např. pohřeb [REDACTED]) je dlouhodobě známa, toto platí i o zasedání vlády, komor parlamentu, opravách chráněných budov apod. Z výše uvedených důvodů měl žalobce za to, že služba přesčas byla žalobci nařízena mimo rámec podmínek stanovených zákonem a vyložených judikaturou soudu.

47. Žalobce zdůraznil, že příslušníkům byla plánována služba na celý kalendářní rok. Z tohoto důvodu mohla být podle žalobce případná služba přesčas zohledněna v celém kalendářním roce, a to dle ustanovení § 53 odst. 1 písm. b) zákona o služebním poměru. Žalobce dále opětovně poukázal na důvody, pro které považoval námitku promlčení za rozpornou s dobrými mravy. V souvislosti s námitkou promlčení pak žalobce odkázal na závěry vyslovené v rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23. 9. 2015, čj. 10 A 125/2014 - 46.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

48. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. O podané žalobě rozhodl v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) a b) ve spojení s § 51 odst. 2 s. ř. s. bez nařízení jednání. Soud nenařídil jednání ani k provedení žalobcem navržených důkazů, neboť tyto tvoří součást správního spisu, z něhož soud vyšel při přezkumu zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí, případně se jedná o důkazy (k prokázání personálního podstavu), kterými se žalovaný bude s ohledem na níže uvedené závěry povinen zabývat při novém posouzení případu po právní moci tohoto rozsudku.
49. Soud přitom z níže popsanych důvodů dospěl k závěru, že dosavadní stav řízení, obsah správního spisu a odůvodnění Napadeného rozhodnutí prozatím i přes doplnění dokazování v rámci odvolacího řízení neumožňuje věcný přezkum každého jednotlivého žalobcem uplatněného nároku. Soud sám, i pokud by doplnil dokazování, o nároku rozhodovat nemůže, a i po doplněném dokazování by rozhodnutí musel zrušit, neboť rozhodnutí (jeho výrok) se vztahuje na celý uplatněný nárok a nijak jej nečlení, když výrok Prvostupňového správního rozhodnutí zamítá celou žádost, tedy všechny uplatněné nároky, a obsahově tímž způsobem tak činí i Napadené správní rozhodnutí, které výrok Prvostupňového rozhodnutí měnilo.
50. Žalobce se v řízení před služebními funkcionáři domáhal přiznání doplatku za službu přesčas pro období od 1. 1. 2009 až 6. 12. 2013. V období od 1. 1. 2009 – 30. 12. 2010 se žalovaný dovolával promlčení, v období od 30. 1. 2013 – do 6. 12. 2013 byl služební příjem již přiznán a vyplacen. V Napadeném rozhodnutí se žalovaný proto zabýval pouze nárokem žalobce v období roků 2011 – 2012. Mezi účastníky řízení je především sporné, zda byly žalobci přesčasy nařizovány v rozporu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.

Právě posouzení této otázky je přitom zásadní pro posouzení nároku žalobce na proplacení poměrné části služebního příjmu.

51. Podle ustanovení § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v rozhodném znění (tj. ve znění účinném do 18. 9. 2016) lze „*příslušníkovi...v důležitém zájmu služby nařídít výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce*“. Podle ustanovení § 54 odst. 3 zákona o služebním poměru se „*za službu přesčas se podle odstavců 1 a 2 považuje služba vykonávaná nad základní dobu služby v týdnu mimo rámec směn. U příslušníka s kratší dobou služby v týdnu se za službu přesčas nepovažuje služba, která nepřesahuje základní dobu služby v týdnu.*“
52. Služba přesčas může být podle citovaného ustanovení nařízena příslušníkovi pouze v důležitém zájmu v maximálním rozsahu 150 hodin v kalendářním roce (mimo případy krizového stavu nebo výjimečné případy ve veřejném zájmu dle § 54 odst. 2, kdy lze nařídít službu přesčas i nad rámec tohoto limitu). V takovém případě nedochází k navýšení služebního příjmu, neboť při jeho stanovení je již s případnými přesčasovými hodinami počítáno (srov. § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru). Pokud však přesčasové hodiny uvedený limit přesáhnou, má příslušník nárok buď na náhradní volno, nebo na poměrnou část příslušného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku. Platí však také to, že na základě aplikace § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru *per analogiám* má příslušník nárok na náhradní volno, nebo na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku i za každou vykonanou hodinu služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce, která byla nařízena v rozporu se zákonem (tento závěr dovodil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 23. 5. 2013, čj. 4 Ads 11/2013 - 41).
53. Soud předesílá, že k problematice nařizování služeb přesčas příslušníkům bezpečnostních sborů existuje rozsáhlá judikatura Nejvyššího správního soudu, např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, čj. 6 Ads 151/2011 - 126, ze dne 23. 5. 2013, čj. 4 Ads 11/2013 - 41, publ. pod č. 2900/2013 Sb. NSS, ze dne 15. 10. 2015, čj. 1 As 183/2015 - 63, publ. pod č. 3341/2016 Sb. NSS, ze dne 18. 1. 2018, čj. 9 As 27/2017 - 31, ze dne 14. 6. 2018, čj. 7 As 148/2017 - 22, ze dne 22. 6. 2017, čj. 7 As 334/2016 - 22. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, čj. 6 Ads 151/2011 - 126, publ. pod č. 2823/2013 Sb. NSS, se Nejvyšší správní soud v tomto směru ztotožnil s názorem o výjimečnosti nařízení služby přesčas, která vyplývá ze skutečnosti, že zákonodárce její přípustnost podmínil existencí určitých zákonných podmínek, bez jejichž identifikace výkon služby přesčas nařídít nelze. Soud na závěry vyslovené v uvedených rozsudcích, s nimiž se ztotožňuje a neshledává důvodu se od nich v posuzované věci odchýlovat, pro větší stručnost v plném rozsahu odkazuje.
54. Z uvedené judikatury poté vyplývá, že musí být splněny následující podmínky, aby byla služba přesčas nařízena v souladu se zákonem o služebním poměru: 1) musí zde být důležitý zájem služby, 2) z něj vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, 3) odůvodnění přijetí tohoto opatření a 4) maximální rozsah do 150 hodin v kalendářním roce, popř. vyhlášení krizového stavu nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu (viz rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 8. 2010, čj. 10 A 34/2010 - 28 a navazující judikatura).

55. Služba přesčas podle ustanovení § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru představuje výjimečné opatření, které umožňuje nařídit výkon služby nad rámec základní doby služby (která činí dle § 52 odst. 1 zákona o služebním poměru 37,5 hodin týdně). Služební zákon tedy nepojímá službu přesčas jako další fond služební doby, z něhož je možné libovolně čerpat do limitu 150 hodin v kalendářním roce. Službu přesčas lze nařídit pouze v důležitém zájmu služby, který je dán jen ve výjimečných případech. Výklad pojmu „*důležitý zájem služby*“ (dle § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru se „*za důležitý zájem služby považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru*“) přitom přiblížila předchozí judikatura správních soudů. Konkrétně se pak jedná o situace, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona o služebním poměru, jako například momentální indispozice nebo absence některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů nebo předem neočekávaný úkol bezpečnostního sboru, který může být náležitě splněn jen příslušníkem s požadovanou kvalifikací mimo rámec jeho naplánované směny. Důležitý zájem služby však nelze shledat v dlouhodobém až trvalém nedostatku příslušníků, případně plněním běžných úkolů příslušného policejního útvaru, které nemají charakter náhlé výjimečnosti. Není tak možné připustit, aby tento personální nedostatek byl nahrazován zvýšenými nároky na stávající příslušníky nařizováním služeb přesčas s odkazem na důležitý zájem služby (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015, čj. 1 As 183/2015 - 63).
56. Každou takovou službu přesčas je pak nutné odůvodnit tím, že se tak stalo v důležitém zájmu služby. Je přitom na správním orgánu, aby jednoznačným, průkazným a nezpochybnitelným způsobem prokázal, že služba přesčas není z jeho strany využívána k jiným účelům a za jiných podmínek, nežli připouští právní úprava, tj. v souladu s důležitým zájmem služby (srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, čj. 6 Ads 151/2011 - 126 či výše uváděný rozsudek čj. 4 Ads 11/2013 - 41). Soud přisvědčil žalovanému potud, že „*důležitým zájmem služby*“, který musí být dán, aby mohl být přesčas v režimu § 54 odst. 1 služebního zákona nařízen, může být v nepředvídatelných situacích i zájem na zajištění bezproblémového chodu služby. Zejména v prostředí útvaru, který při své činnosti musí reagovat na aktuální vývoj situace, je třeba tento zájem jako důležitý zájem služby smyslu § 54 odst. 1 služebního zákona připustit, aby mohl být útvar schopný pružně a účinně plnit své úkoly. Na druhou stranu však platí, že pro vyhodnocení, zda bylo kritérium mimořádnosti v daném případě naplněno, je třeba vždy zkoumat okolnosti nařízení služby jednotlivě a u každého případu zvlášť (viz např. závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, čj. 1 As 95/2017 - 25).
57. Judikatura správních soudů i k požadavkům na odůvodnění nařízení služby přesčas dovodila následující závěry: „*Rízení ve věcech služebního poměru se podle § 171 písm. h) služebního zákona nevztahuje na nařízení služby přesčas, z čehož je zřejmé, že se při nařizování přesčasové služby nevydává rozhodnutí v písemné formě, které by muselo obsahovat náležitosti uvedené v § 181 odst. 5 téhož zákona. (...) S ohledem na zmíněnou neformálnost rozhodování o službě přesčas a její četnost nelze zajisté vyžadovat, aby odůvodnění jednotlivé služby přesčas mělo parametry, které služební zákon stanovuje pro odůvodnění rozhodnutí vydaného v řízení ve věcech služebního poměru. Nicméně po vedoucím příslušníkovi je možné žádat alespoň*

rámcové vymezení určitého důvodu pro nařízení služby přesčas a stručný písemný záznam o tomto důvodu, například v knize služeb...V jeho rámci pak musí soud posoudit dodržení uvedených podmínek pro nařízení služby přesčas, což však nemůže učinit bez znalosti konkrétního důvodu, který vedoucího příslušníka k takovému opatření přiměl. Jestliže vedoucí příslušník takový konkrétní důvod alespoň v rámcovém rozsahu nevymezí a nezaznamená ho v písemné formě, ani ho nelze spolehlivě dovodit ze spisového materiálu, nemůže služební funkcionář v řízení ve věcech služebního poměru náležitě posoudit, jestli služba přesčas byla nařízena v souladu se zákonem, či nikoliv. V důsledku toho si takový úsudek nemůže učinit ani soud, který tak je nucen žalobou napadené rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost, jako tomu bylo i v nyní posuzované věci.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, čj. 4 Ads 11/2013 - 41).

58. Žalovaný v odůvodnění Napadeného rozhodnutí na str. 14 a násl. popsal důvody nařízení služby přesčas ve vztahu k jednotlivým 19 případům nařízení služby přesčas v období od 20. 2. 2011 – 14. 6. 2012. Z odůvodnění Napadeného rozhodnutí v tomto směru vyplývá, že

- **Ve dnech 20. – 21. února 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 24 hodin od 07:00 do 07:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena k doplnění služby 1. oddělení 2. skupiny z důvodu kumulace nepřítomnosti policistů tohoto organizačního článku (1 policista v pracovní neschopnosti), dále bylo určeno čerpání dovolené (3x), 1x čerpání studijního volna, 1x čerpání osobních překážek,
- **ve dnech 17. – 18. března 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 24 hodin od 07:00 do 07:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena k doplnění služby 1. oddělení 2. skupiny z důvodu kumulace nepřítomnosti policistů tohoto organizačního článku (1x čerpání studijního volna, 1x čerpání služebního volna z důvodu překážek ve službě v obecném zájmu, 1x čerpání osobních překážek, 1x pracovní neschopnost),
- **dne 23. března 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 10 hodin od 07:00 do 17:00 hod.** Služba přesčas byla žalobci nařízena z důvodu mimořádné bezpečnostní akce – zasedání Parlamentu Poslanecké sněmovny ČR,
- **ve dnech 27. – 28. března 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 20 hodin od 11:00 do 07:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena k posílení služby 1. oddělení 2. skupiny z důvodu nepřítomnosti policistů tohoto organizačního článku (1x pracovní neschopnost, 1x studijní volno),
- **dne 31. května 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 17 hodin od 07:00 do 24:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena k posílení služby 1. oddělení 2. skupiny z důvodu kumulace nepřítomnosti policistů tohoto organizačního článku (1x řádná dovolená, 2x osobní překážky, 2x studijní volno),
- **dne 1. června 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 3 hodin od 04:00 do 07:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena k posílení služby 1. oddělení 2. skupiny z důvodu kumulace nepřítomnosti policistů tohoto organizačního článku (1x řádná dovolená, 2x čerpání osobních překážek, 3x studijní volno, 1x pracovní neschopnost),

- **ve dnech 5. – 6. června 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 24 hodin od 07:00 do 07:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena k posílení služby 1. oddělení, 2. skupiny z důvodu kumulace nepřítomnosti policistů tohoto organizačního článku (6x čerpání řádné dovolené, 1x studijní volno a 1x pracovní neschopnost),
- **dne 21. června 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 11 hodin od 11:00 do 22:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena z důvodu mimořádné bezpečnostní akce – zasedání Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- **dne 29. července 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 17 hodin od 07:00 do 24:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena k posílení služby 1. oddělení, 2. skupiny z důvodu nepřítomnosti policistů tohoto organizačního článku (1x pracovní neschopnost, 1x osobní překážky),
- **dne 11. ledna 2012 byl nařízen žalobci výkon služby přesčas v rozsahu 9 hodin od 11:00 do 20:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena z důvodu mimořádné bezpečnostní akce – zasedání Senátu Parlamentu ČR,
- **ve dnech 20. – 21. ledna 2012 byl nařízen žalobci výkon služby přesčas v rozsahu 24 hodin od 07:00 do 07:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena k posílení služby 1. oddělení, 2. skupiny z důvodu kumulace nepřítomnosti policistů tohoto organizačního článku (4x řádná dovolená z toho jedno náhlé ohlášení, které se nedalo předvídat),
- **ve dnech 10. – 11. března 2012 byl nařízen žalobci výkon služby přesčas v rozsahu 24 hodin od 07:00 do 07:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena k posílení služby 1. oddělení, 2. skupiny z důvodu kumulace nepřítomnosti policistů tohoto organizačního článku (3x řádná dovolená, 3x pracovní neschopnost, 1x osobní překážky),
- **dne 21. 3. 2012 byl nařízen žalobci výkon služby přesčas v rozsahu 9 hodin od 07:00 do 16:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena z důvodu mimořádné bezpečnostní akce – zasedání PSP,
- **ve dnech 9. – 10. dubna 2012 byl nařízen žalobci výkon služby přesčas v rozsahu 24 hodin od 07:00 do 07:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena k posílení služby 1. oddělení, 2. skupiny z důvodů kumulace nepřítomnosti policistů tohoto organizačního článku (5x řádná dovolená z toho dva policisté požádali o dovolenou náhle, 1x studijní volno),
- **dne 25. dubna 2012 byl nařízen žalobci výkon služby přesčas v rozsahu 13 hodin od 07:00 do 20:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena z důvodu mimořádné bezpečnostní akce – zasedání Senátu Parlamentu ČR,
- **ve dnech 24. – 25. května 2012 byl nařízen žalobci výkon služby přesčas v rozsahu 24 hodin od 07:00 do 07:00 hod.** Služba přesčas byla nařízena k posílení služby 1. oddělení, 2. skupiny z důvodu kumulace nepřítomnosti policistů tohoto organizačního článku (3x řádná dovolená, 2x studijní volno, 2x osobní překážky, 1x pracovní neschopnost, 1x neidentifikovaná nepřítomnost),

- dne 13. června 2012 byl nařízen žalobci výkon služby přesčas v rozsahu 13 hodin od 07:00 do 20:00 hod. a dne 14. června 2012 byl nařízen odvolateli výkon služby přesčas v rozsahu 10 hodin od 07:00 do 17:00 hod. Služba přesčas byla nařízena z důvodu mimořádné bezpečnostní akce – zasedání Senátu Parlamentu ČR.

59. Z odůvodnění Napadeného rozhodnutí je zjevné, že prvek důležitého zájmu a výjimečnosti podle ustanovení § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru žalovaný spatřoval v tom, že k nařízení služby přesčas došlo vždy operativně, v případě krátkodobého a neočekávaného výpadku některého z příslušníků (např. pro důležité osobní překážky či z obecného zájmu, ošetřování člena rodiny, školení a podobně), který nelze zaměňovat za trvalé nahrazování nedostatku příslušníků ve výkonu služby, či z důvodu bezpečnostní akce. Žalovaný přitom akcentoval, že k nařízení služby přesčas je přístupováno v případě kumulace nepřítomností jiných příslušníků. Trval přitom na tom, že služby přesčas byly nařizovány pouze v nezbytných případech a toliko výjimečně. Žalovaný v průběhu řízení popíral tvrzení žalobce, že by služby přesčas byly nařizovány z důvodu nedostatečného personálního obsazení a nedostatku finančních prostředků.
60. Městský soud k uvedenému výčtu nicméně konstatuje, že zvolený způsob konkretizace důvodů neodpovídá obsahovým požadavkům kladeným shora rekapitulovanou rozhodovací praxí na odůvodnění rozhodnutí služebních orgánů v uvedených věcech a to proto brání hodnocení naplnění judikaturou vymezených důvodů, zda takto nařízená služba v jednotlivých případech splňuje podmínky důležitého zájmu služby.
61. Důvody nařízení služby přesčas jsou v odůvodnění Napadeného rozhodnutí konkretizovány povětšinou tím způsobem, že v organizační složce 1. oddělení 2. skupiny vyvstala absence několika příslušníků – je zde provedeno upřesnění, např. identifikací, který z příslušníků byl v pracovní neschopnosti, popř. který příslušník dovolenou čerpal; ke služebnímu volnu jsou uvedeni příslušníci, kteří služební volno čerpali a v některých případech dále údaj, že se jednalo o služební volno z důvodu obecných překážek, v případě jen několika málo absencí dokonce žalovaný uvedl, že se jednalo o náhlou nepředvídatelnou překážku výkonu služby – vždy tak však bylo v kombinaci i s ostatními absencemi jiných příslušníků (srov. dny 20 - 21. 1. 2012, 9. - 10. 4. 2012).
62. Soud v tomto směru nepřehlédl, že nařízené služby přesčas musel žalobce v některých případech sloužit mj. za příslušníka, jenž čerpal řádnou dovolenou. Z ustálené rozhodovací praxe správních soudů přitom plyne, že řádnou dovolenou nelze za takový důležitý zájem služby považovat. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 25. 1. 2018, čj. 9 As 258/2017 - 32 tomto směru uzavřel, že „nařizování a čerpání dovolené je zcela běžnou záležitostí, není tedy naplněn požadavek výjimečnosti, který je spojený s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Kdy bude dovolená čerpána, si neurčuje příslušník sám. Čerpání dovolené je natolik běžnou součástí služby u policejního sboru, že je věcí státní správy policie, aby vyřešila personální otázky fungování policie tak, aby jen z důvodu čerpání dovolené u jednoho příslušníka nebyla jinému příslušníku nařizována služba přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru placena“.

63. Obdobná situace se týká též případů, v nichž byla žalobci nařízena práce přesčas z důvodu zajištění zástupu příslušníka, jenž byl v pracovní neschopnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015, čj. 1 As 183/2015 - 63). V takovém případě je totiž nutno přísně rozlišovat mezi pracovní neschopností neočekávanou (nemoc, úraz), nebo pracovní neschopností, která byla bezpečnostnímu sboru známa (plánovaná operace a následná rekonvalescence). Přitom pouze v případech neočekávané pracovní neschopnosti lze nařídit službu přesčas v souladu s ustanovením § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru z důvodu nutnosti zastoupit indisponovaného příslušníka. Z odůvodnění Napadeného rozhodnutí, Prvostupňového rozhodnutí ani z obsahu správního spisu přitom není zřejmé, z jakého konkrétního důvodu byl ten který příslušník v pracovní neschopnosti tak, aby bylo možno ve vztahu k jednotlivým případům nařízení služby přesčas přezkoumat, zda bylo konkrétní situace možno posoudit jako náhlou nepřítomnost jiného příslušníka ve službě a posoudit pak případnou důvodnost nařízeného přesčasu žalobci v souladu s ustanovením § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.
64. Obdobné závěry je pak třeba vyslovit ve vztahu ke službám přesčas nařízeným žalobci z důvodu služebního volna z důvodu osobních překážek podle ustanovení § 70 zákona o služebním poměru některému z jiných příslušníků. I při hodnocení toho, zda lze nařídit jinému příslušníkovi práci přesčas v souladu s ustanovením § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, je totiž třeba vycházet z kritéria, zda služební volno bylo čerpáno z předvídatelného, nebo nepředvídatelného důvodu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2018, čj. 9 As 27/2017 - 31). Mezi nepředvídatelné situace přitom může patřit např. doprovod člena rodiny do zdravotnického zařízení k vyšetření nebo ošetření, jestliže to nezbytně vyžaduje jeho věk nebo zdravotní stav (viz ust. § 70 odst. 2 písm. c) zákona o služebním poměru) či nepředvídané přerušení provozu nebo zpoždění hromadného dopravního prostředku (viz ustanovení § 70 odst. 2 písm. d) zákona o služebním poměru). Mezi předvídatelné situace patří např. vlastní svatba, svatba dětí nebo rodičů (viz ust. § 70 odst. 2 písm. g) zákona o služebním poměru). Stejně jako v případě pracovní neschopnosti, přitom odůvodnění Napadeného rozhodnutí ani Prvostupňového rozhodnutí povětšinou nekonkretizuje, z jakého důvodu, a též za jakého jiného konkrétního příslušníka, žalobce vykonává službu přesčas, což soudu brání v posouzení důvodnosti nařízeného přesčasu žalobci v souladu s ustanovením § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.
65. Městský soud pak nemohl závěrům žalovaného přisvědčit ve vztahu k případům, v nichž byla služba přesčas žalobci nařízena z důvodu bezpečnostních akcí. Soud v tomto směru konstatuje, že povinnost chránit objekty a další povinnosti plynoucí ze zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, jsou běžnou součástí úkolů útvaru a jedná se o zcela standardní činnost tohoto útvaru. Podle přesvědčení soudu tak nelze hovořit o důležitém zájmu služby, neboť důležitý zájem služby může být dán jen výjimečnými, mimořádnými případy. Zasedání Poslanecké sněmovny či Senátu Parlamentu České republiky je běžnou událostí v rámci výkonu služby útvaru, v němž byl žalobce zařazen, stejně jako jiné akce, které jsou útvaru předem známy. Ačkoliv se tyto akce mohou lišit svým charakterem a kolísat v počtu příslušníků nezbytných pro zajištění jejich bezpečnosti, nelze ještě hovořit o výjimečné či mimořádné situaci, jež by odůvodňovala nařízení služby přesčas ve smyslu § 54 zákona o služebním poměru.

66. Městskému soudu za této situace při posouzení toho, zda došlo k naplnění zákonných podmínek nařízení služby přesčas z důvodu důležitého zájmu služby v každém konkrétním případě, nezbyvá než konstatovat, že v odůvodnění Napadeného rozhodnutí jsou obecně uvedeny skutečnosti, které mohou tento zákonný požadavek naplnit, spolu se skutečnostmi, které jej vylučují. Služební orgány ve vztahu ke službě přesčas za rok 2011 – 2012 pouze nekonkrétně uvádí, že žalobce vykonal práci přesčas z důvodu kumulace nepřítomnosti několika konkrétně uvedených příslušníků, a dále pouze obecné údaje o tom, kolik z nich čerpalo dovolenou, nebo služební volno, anebo je v pracovní neschopnosti. Konkrétnější zhodnocení posouzení jednotlivých případů nařízení služby přesčas pak není možné, neboť není nikde ve správním spise ani v rozhodnutích uvedeno, o jaký konkrétní důvod se takový závěr opírá. Právě toto konkrétní hodnocení u každého nařízeného případu služby přesčas však je naprosto esenciálním důvodem pro příslušné rozhodnutí o hmotném právu, který činí žalovaný a prvostupňový správní orgán, jak ostatně vyplývá ze shora rekapitulovaného judikaturního rámce. Pokud k těmto skutečnostem a zjištěním nesměřovalo shromáždění podkladů ve správním řízení (na jejichž základě bylo rozhodnuto), stěží lze podle přesvědčení soudu hovořit o rozhodnutí, které by mohlo v soudním přezkumu obstát.
67. Je třeba zdůraznit, že jakkoli lze dokazování v určitém rozsahu doplnit v řízení před správním soudem, v nyní posuzované věci se jedná o případ, kdy je takový postup vyloučen, neboť by soud takovým shromažďováním podkladů a provedením dokazování v takovém rozsahu vykonával podstatnou část dokazování za správní orgán, přičemž výsledkem takto doplněného dokazování by i přesto muselo být kasační rozhodnutí soudu (soud ve správním soudnictví nerozhoduje o konkrétním hmotném právu žalobce). Proto takové rozsáhlé dokazování, jehož cílem by bylo doplnění uvedených klíčových skutkových zjištění, ve vztahu k nimž správní spis žádné podklady neobsahuje, soud neprováděl. Soud by ostatně musel i v takovém případě Napadené rozhodnutí zrušit, neboť je zcela zjevně patrné, že důvody, o něž bylo Napadené rozhodnutí v jednotlivých případech opíráno, by v naprosté většině případů nemohly z níže uvedených důvodů obstát. Napadené rozhodnutí směšuje různé důvody pro nařízení služby přesčas, rozhodováno přitom bylo jedním souhrnným výrokem, z něhož není patrné, které tvrzené nároky byly posuzovány, proto částečné rušení takového výroku u jednotlivých tvrzených nároků nepřichází pro velkou obecnost výroku v úvahu.
68. Se zřetelem k výše uvedeným závěrům lze shrnout, že absence příslušníků, kterou služební funkcionář nemohl ovlivnit, představuje zásah do možnosti plnění služebních úkolů, které je třeba daný den splnit. Proto pokud jde o důvody absence příslušníků, pro jejichž zástup lze nařídit službu přesčas dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, je nutné uvést, proč na konkrétním útvaru byly naplněny podmínky důležitého zájmu služby, a to konkrétně ve vztahu k žalobci, neboť je to žalobce, kdo uplatňuje své jednotlivé platové nároky, a tedy musí být patrné, proč právě v příslušné konkrétní službě zastupoval žalobce jiného konkrétního příslušníka z důvodu, který nemohl služební funkcionář nijak ovlivnit.
69. Žalovaný však v odůvodnění Napadeného rozhodnutí v nyní posuzované věci až na výjimky poukázal na vícero jednotlivých důvodů ve vztahu k většímu počtu nepřítomných příslušníků, přičemž aplikoval jak důvody pro postup podle ustanovení § 54 odst. 1 zákona, tak zjevně i důvody, které ve světle výše uvedených závěrů nárok žalobce

nevylučují. Soud s odkazem na dříve uvedené zdůrazňuje, že nařízení služby přesčas v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, tedy z důvodu důležitého zájmu služby, není možné v případě předem obecně známých, právní úpravou předpokládaných situací, jako je např. čerpání služebního volna, dovolené či účast na školeních. Z Napadeného rozhodnutí však v tomto směru nebylo patrné, zda bylo služební volno v konkrétním případě čerpáno z předvídatelného nebo nepředvídatelného důvodu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2018, čj. 9 As 27/2017 - 31).

70. S předvídatelnou absencí příslušníků musí služební orgány dopředu počítat a nemohou ji pokrývat pomocí přesčasových služeb s odkazem na důležitý zájem služby. Jinými slovy řečeno – soud si je dobře vědom, že určité úkoly musí příslušný bezpečnostní sbor plnit nepřetržitě, přičemž v reálném životě je nutné toto plnění úkolů personálně zabezpečit, což vyžaduje občasné nařízení přesčasové služby. I to je koneckonců povaha příslušné služby v bezpečnostních sborech. Na druhou stranu, s takovými situacemi je nutné počítat dopředu (neboť se v reálném životě v průběhu doby stávají), a proto je v takových případech nutné služební příjem za tyto přesčasové služby poskytnout (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015, čj. 1 As 183/2015 - 63). Pokud žalovaný v Napadeném rozhodnutí shledal, že u některých příslušníků byla jejich absence nepředvídaná, současně v těchto případech existovala absence jiných příslušníků a z Napadeného rozhodnutí není jasné, zda žalobce byl do služby povolán právě pro existenci nepředvídatelné absence jiného příslušníka.
71. Lze tedy shrnout, že žalovaný v odůvodnění Napadeného rozhodnutí uvádí, že v části nařízených přesčasů v období roku 2011 až 2012 došlo ke kumulaci nepřítomností příslušníků. Nepřítomnost příslušníků je sice stroze odůvodněna, z odůvodnění však nevyplývá, za jakého konkrétního příslušníka žalobce vykonal službu přesčas, včetně uvedení přezkoumatelných důvodů jeho absence a o ně opřené a z nich vycházejícího posouzení otázky, zda se v konkrétním případě jednalo o mimořádnou či nepředvídatelnou okolnost, s níž ustanovení § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru spojuje důvodnost a oprávněnost nařízeného přescasu žalobci. Napadené rozhodnutí je proto v popsáných ohledech nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, což zakládá důvod pro jeho zrušení a vrácení žalovanému věci k dalšímu řízení.
72. Vzhledem ke stáří věci i pravděpodobné důkazní nouzi soud uvádí, že ze shora rekapitulovaných judikатурních východisek nelze učinit jiný závěr, než ten, že v případě, kdy služební funkcionář ve vztahu ke konkrétnímu policistovi nemůže prokázat naplnění „důležitého zájmu služby“, v jehož rámci byla služba přesčas nařízena, a to konkrétním způsobem (např. v určitý den musela být nařízena služba přesčas konkrétnímu policistovi z toho důvodu, že jiný policista náhle onemocněl a nenastoupil do služby, proto za něj musel nastoupit do služby tento konkrétní policista), pak nelze při hodnocení uplatněného nároku vycházet z ustanovení § 54 odst. 1 zákona. Jen takovým způsobem přitom může žalovaný podle přesvědčení soudu přesvědčivě vyvrátit obranu žalobce poukazující na absenci prvku nepředvídatelnosti či nahodilosti a na systémový charakter postupu služebního funkcionáře, kterým byl běžně řešen personální stav útvaru.
73. Soud konečně přisvědčil žalobci i v námitce nepřezkoumatelnosti Napadeného rozhodnutí pro nedostatečné vypořádání námitek poukazujících na rozpor námítky promlčení

s dobrými mravy. Podle § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru platí, že „právo se promlčí, jestliže nebylo uplatněno ve stanovené lhůtě. K promlčení práva se přihlídně jen v případě, že bezpečnostní sbor nebo účastník, vůči němuž se právo uplatňuje, se práva promlčení dovolá. Promlčené právo nelze v takovém případě přiznat.“. Podle § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru konečně platí, že „lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí 3 roky, není-li stanoveno jinak.“

74. Žalobcem predestřenou otázku vznesení námitky promlčení ve správním řízení v minulosti řešil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 6. 2018, sp. zn. 7 As 148/2017, ve kterém v bodě 34 poukázal „na soukromoprávní charakter námitky promlčení, byť upravené ve veřejném právu“ a „na nezbytnost uplatnit námitku promlčení, oprávnění druhé strany se k uplatnění námitky vyjádřit a na nepřipustnost postupu, pokud je taková námitka uplatněna správním orgánem až v meritorním rozhodnutí. Na druhou stranu, reflektující další úvahy krajského soudu v označené věci, ověřil Nejvyšší správní soud i nyní, že žalobce namítal nesprávnost takového postupu v odvolacím řízení (strana 12 doplnění odvolání na č. l. 295 správního spisu) a žalovaný se k tomu vyjádřil pod bodem 23 na straně 18 žalobou napadeného rozhodnutí. Veřejná subjektivní práva žalobce tak uvedeným nesprávným postupem dotčena v konečném důsledku nebyla. Městský soud nepovažoval námitku promlčení ze strany žalovaného dosud za řádně vznesenou, s čímž však Nejvyšší správní soud nesouhlasí. Hmotněprávní námitka promlčení byla uplatněna, byť se tak stalo prostřednictvím procesního rozhodnutí. Přestože byla tato námitka nesprávně vtělena až do rozhodnutí ve věci samé, je nepochybné, že do sféry žalobce se jeho doručením nepochybně dostala a on na ni adekvátně reagoval“.
75. Vztahem námitky promlčení a korektivu dobrých mravů se v různých kontextech soukromého práva zabývaly ve své judikatuře české vrcholné soudní orgány. Zejména lze poukázat na nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 9. 2005 sp. zn. I. ÚS 643/04 a dále ze dne 25. 5. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2842/2010, v nichž Ústavní soud obecně vymezil podmínky pro uplatnění korektivu dobrých mravů vůči námitce promlčení takto: „Námitka promlčení zásadně dobrým mravům neodporuje, ale mohou nastat situace, že uplatnění této námitky je výrazem zneužití práva na úkor účastníka, vůči němuž by zánik nároku v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Zásada souladu práv, resp. jejich výkonu s dobrými mravy představuje významný princip, který v odůvodněných případech dovoluje zmírňovat tvrdost zákona a dává soudci prostor pro uplatnění pravidel slušnosti (ekvity). Pojem "dobré mravy" nelze vykládat pouze jako soubor mravních pravidel užívaných jako korektiv či doplňující obsahový faktor výkonu subjektivních práv a povinností, ale jako příkaz soudci rozhodovat v souladu s ekvitou, což ve svých důsledcích znamená nastoupení cesty nalézání spravedlnosti.“
76. V nyní projednávané věci se žalobce též k námitce promlčení ve svém odvolání vyjádřil, když namítal, že služebním funkcionářem uplatněná námitka promlčení je z žalobcem popsaných důvodů v rozporu s dobrými mravy. Podle názoru soudu tak námitka promlčení se zřetelem k závěrům vyplývajícím z citované rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu byla účinně uplatněna, neboť se nepochybně dostala do procesní sféry žalobce, který na ni ve svém odvolání reagoval.

77. Přestože žalobce v řízení o odvolání proti Prvostupňovému rozhodnutí poukazoval na celou řadu konkrétních důvodů, které podle jeho přesvědčení zakládaly rozpor námítky promlčení s dobrými mravy, žalovaný se v odůvodnění Napadeného rozhodnutí s těmito námitkami nevypořádal a zcela od nich odhlédl. Napadené rozhodnutí je tedy i v tomto ohledu zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Soud přitom nad rámec výše uvedeného k otázce promlčení podotýká, že v dalším řízení se žalovaný musí vypořádat rovněž s žalobcem namítaným nesprávným uplatněním námítky promlčení ve vztahu k určení okamžiku, který je pro běh promlčení doby určující. Soud v tomto směru pro větší stručnost v plném rozsahu odkazuje na závěry vyslovené v rozsudku zdejšího soudu ze dne 7. 12. 2018, čj. 6 Ad 26/2015 - 87.

V. Závěr a náklady řízení

78. Na základě všech shora uvedených skutečností soud Napadené rozhodnutí žalovaného podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný v dalším řízení vázán (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.). V dalším řízení žalovaný zohlední závěry vyslovené výše v bodech 58 – 85 tohoto rozsudku.
79. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu představuje zaplacený soudní poplatek ve výši celkem 3 000 Kč, náklady za zastoupení advokátem za 3 úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí věci, sepsání žaloby, podání repliky) a režijní paušály po 300 Kč, celkem tedy 10 200 Kč podle ust. § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Celková výše přiznaných nákladů tak činí 13 200 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem [redacted]. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 11. dubna 2019

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu